

Kakšna naj bo odločitev Slovenije glede povabila g. Donalda Trumpa k sodelovanju v “Board of Peace”?

Analiza trenutnih signalov in predlog odziva po logiki “AI Analitika javne oblasti”

Avtor: mag. Franc Derganc

Datum: 21.01.2026

Objava: www.modro-poslovanje.si

PREDUVOD:

Članek transparentno prikazuje možne posledice neobravnave programskih izhodišč kandidata, zlasti z vidika uporabe *AI Analitika javne oblasti*, ki je bil del predlagane vizije delovanja institucije Varuha človekovih pravic. Prispevek je hkrati vsebinska analiza konkretnega vprašanja javne politike ter prikaz, kako bi lahko sistematična, na človeka usmerjena presoja vplivov prispevala k bolj premišljenemu in odgovornemu javnemu odločanju, če bi bila takšna programska izhodišča v postopku imenovanja vsebinsko obravnavana.

1. Uvod: Izziv, pred katerim stoji Vlada Republike Slovenije

Slovenija je bila nedavno povabljen k sodelovanju v pobudi, ki jo je zasnoval nekdanji predsednik Združenih držav Amerike g. Donald Trump, znana kot “**Board of Peace**”. Pobuda obljublja promocijo globalnega miru in reševanje sporov med državami. Hkrati je del političnega diskurza tudi tožba proti državi Izrael — kar ključno polarizira mednarodni odziv in zahteva, da vsaka država, ki jo razmišlja o sodelovanju, izvede tehtno presojo.

V tem članku postavljamo dve opciji odziva:

1. Kaj se bo verjetno zgodilo, če Vlada Republike Slovenije deluje po ustaljenih vzorcih brez sistematične presoje,
2. Kako bi Slovenija morala odgovoriti, če bi uporabila **sistematično analizo vplivov na država in na človeka** — z vidika slovenskih interesov, javnega dobrega in pravne odgovornosti in uporabo orodja »AI Analitik javne oblasti«, kot ga je razvil mag. Franc Derganc v »neuspelem« postopku imenovanja Varuha za človekove pravice 2025/2026.

Glavno vprašanje ni le “**ali sodelovati ali ne?**”, temveč **kako strateško, transparentno in z vključitvijo vseh ustreznih analiz pristopiti k tej odločitvi**, kot to zahtevajo načela dobre uprave (ZDU-8) in sodobne metode javnega odločanja.

1. Opcija: Če Vlada deluje po ustaljenih vzorcih — brez resne presoje

Če Vlada Republike Slovenije pristopi k povabilu na način, ki je podoben dosedanjim mednarodnim odločitvam — torej z omejenimi vplivnimi analizami, brez dovolj transparentnega in multidimenzionalnega vrednotenja — je verjeten naslednji razvoj:

1.1. Sledi zgledu večjih držav, npr. Franciji

Neformalni signali in primerjava zunanjepolitičnih premikov kaže, da bi Slovenija najverjetneje **posnemala bližnje zaveznice**, še posebej države, ki imajo močnejše strateške infrastrukture v mednarodnih forumih (npr. Francija v EU in UN). To bi lahko pomenilo podporo pobudi *kot jo razumejo največji zunanji akterji* — brez celovitega razčiščevanja posledic za notranjo politiko, pravni red in dolgoročne interese Slovenije.

Posledice takšnega pristopa brez sistematičnih analiz:

- Odločitev ne bo utemeljena na **razumevanju realnih učinkov za slovenske državljane** (ekonomske, socialne, varnostne, pravne),
- Sprememba zunanje politike se bo zgodila **brez vključevanja strokovnih ocen tveganj**,
- Povečana negotovost pri domači javnosti in pri mednarodnih partnerjih, ki pričakujejo večjo analitično jasnost.

1.2. Argumenti, ki jih v tej opciji vlada lahko uporabi

- Sodelovanje s pomembnimi mednarodnimi akterji je pozitivno per se,
- Poudarek na mirovnih pobudah je simboličen in usklajen s tradicionalno globalno držo Slovenije,
- Ni potrebe po dodatnih kompleksnih analizah, ker so “cilji plemeniti”.

Temeljna pomanjkljivost: *Ocenjevanje plemenitosti ciljev ne nadomešča sistematične presoje vplivov.*

2. Opcija: Kako bi morala Slovenija odgovoriti — če uporablja „AI Analitika javne oblasti”¹

Da bi odgovor bil **zakonit, strokovno utemeljen in maksimalno v skladu z interesi slovenskega človeka**, mora Vlada slediti metodologiji, ki presega politične refleksije in vključuje celovit sistem odločanja.

Tak pristop mora vključevati analizo vplivov na državljane Slovenije, vključitev merljivih kriterijev (KPI) in scenarijev posledic ter sprejem transparentne, vključujoče odločitve.

2.1. Analizo vplivov na državljane Slovenije

Temeljni izračun pred vsako zunanjepolitično odločitvijo Republike Slovenije mora biti **učinek pobude na človeka**. Ne na politično simboliko, ne na trenutno razmerje moči v mednarodni skupnosti in ne na kratkoročne diplomatske koristi, temveč na dejanske posledice, ki jih bo odločitev imela za ljudi, ki v tej državi živijo.

¹ Kaj je AI Analitik javne oblasti? Več o tem: <https://www.modro-poslovanje.si/Portals/0/AI%20Analizitk%20javne%20oblasti%20hitra%20vo2.pdf>

Program kandidata izhaja iz dveh nosilnih stebrov. **Nadkonvencija² predstavlja kompas**, ki določa smer: varovanje človekovega dostojanstva, človekovih pravic in dolgoročne družbene stabilnosti. **Zakon o dobri upravi (ZDU)³** pa je **krmilo**, ki omogoča, da se ta smer udejanja v konkretnih, preverljivih in odgovorno sprejetih odločitvah. Brez kompasa država izgubi vrednostno orientacijo, brez krmila pa tudi pravilna smer ostane zgolj deklaracija.

Zato mora Vlada Republike Slovenije pred odločitvijo o sodelovanju v mednarodnih pobudah – tudi takšnih, ki se predstavljajo kot mirovne – opraviti celovito analizo vplivov na državljane Slovenije.

Prvi vidik te analize je **gospodarski vpliv**. Zunanjepolitične odločitve neposredno ali posredno vplivajo na trgovinsko menjavo, investicijsko klimo, stabilnost poslovnega okolja in javne finance. Program kandidata zahteva, da se pred odločitvijo oceni, ali pobuda krepi ali slabi ekonomsko varnost prebivalstva, zlasti najbolj ranljivih skupin, ter ali ustvarja tveganja, ki jih bodo v praksi nosila mala in srednja podjetja ter zaposleni. Gospodarska tveganja ne smejo biti prenesena na ljudi brez njihove vednosti in brez jasne, javno dostopne utemeljitve.

Drugi vidik je **varnostni vpliv**, ki ga program razume celostno. Varnost ni zgolj vprašanje obrambe ali vojaških zavezništov, temveč tudi vprašanje stabilnosti, predvidljivosti in zmanjševanja sistemskih tveganj. Odločitev mora biti presojana z vidika, ali dolgoročno zmanjšuje ali povečuje varnostna tveganja za prebivalstvo ter ali Slovenijo postavlja v položaj, kjer bi lahko postala del konfliktov, na katere nima dejanskega vpliva. Varnostna presoja mora biti preventivna in dolgoročna, ne zgolj odziv na trenutne politične razmere.

Tretji vidik je **pravni vpliv**. Program kandidata izrecno zahteva, da je vsaka zunanjepolitična odločitev skladna z mednarodnim pravom, ustavnimi obveznostmi Republike Slovenije in obstoječimi mednarodnimi zavezami. Pravna država ne deluje po občutku ali politični intuiciji, temveč po argumentirani, dokumentirani in preverljivi pravni presoji. Če odločitev odpira pravna tveganja, jih mora Vlada jasno identificirati in prevzeti odgovornost zanje.

Četrty vidik je **socialni vpliv**. Zunanja politika ni ločena od notranje družbene stabilnosti. Odločitev, ki ni razumljena, pojasnjena in utemeljena, dolgoročno zmanjšuje zaupanje ljudi v institucije ter pogloblja družbeno polarizacijo. Program kandidata zato zahteva presajo, kako odločitev vpliva na zaupanje javnosti, legitimnost institucij in občutek pravičnosti v družbi.

Peti vidik je **kulturni in simbolni vpliv**. Slovenija se v mednarodnem prostoru predstavlja kot država, ki zagovarja mir, mednarodno pravo in človekove pravice. Program kandidata zahteva, da se presodi, ali je konkretna odločitev skladna s temi vrednotami tudi v praksi, ne zgolj v retoriki. Simbolni kapital države se gradi počasi in izgublja hitro; nedoslednost med besedami in dejanji ima dolgoročne posledice za verodostojnost države.

² Kaj je »Nadkonvencija«? Več o tem glej <https://www.modro-poslovanje.si/SVETOVANJE/Svetovanje-davki/Pravice-pla%C4%8Dnikov-davkov-v-Sloveniji/kaj-je-nadkonvencija-in-zakaj-je-klju%C4%8Dna-za-prihodnost-slovenije>

Kako je nastala ideja »Nadkonvencije«? Več o tem glej v »Konfucij po Eleanor Roosevelt v Ženevi 1948 Kakšen je pingvin, vzgojen v jeziku kokoši? Zakaj pravice brez pogojev ne ustvarijo človeškega subjekta«... <https://www.modro-poslovanje.si/BAZA-ZNANJA/konfucij-po-eleanor-roosevelt-v-%C5%BEenevi-1948>

³ Zakon o dobri upravi je idejni osnutek zakona, ki avtorja mag. Franc Derganca. Več o tem... https://modro-poslovanje.si/Portals/0/zdu8_v3_1.pdf

Poseben in presečni del analize predstavlja **človekovo-pravni vidik**, kjer Nadkonvencija določa, da je **otrok indikator vseh politik**. Otrok je najbolj občutljiv del družbe in hkrati najbolj zanesljiv pokazatelj, ali država deluje dolgoročno odgovorno. Program kandidata zahteva, da se vsaka zunanjepolitična odločitev presoja tudi z vidika, ali prispeva k stabilnemu, varnemu in predvidljivemu okolju za razvoj otrok, ali pa ustvarja sistemska tveganja, ki jih bodo nosile prihodnje generacije. Če odločitev ni dobra za otroka, ni dobra za prihodnost države.

Sklepno program poudarja, da analiza vplivov na državljane Slovenije ni administrativna formalnost, temveč **temelj legitimnosti odločitve**. Nadkonvencija določa smer, ZDU omogoča upravljanje, *AI Analitik javne oblasti* pa zagotavlja, da se država ne odloča impulzivno, temveč na podlagi učinkov.

Odgovorna država ne izbira med simboli, temveč med posledicami.
In edino trajno merilo je učinek na človeka.

Viri in referenčni okvir

- Derganc, F.: *Ko država gre predaleč – Kandidat za Varuha brez zaslišanja*, Modro poslovanje, 2025/2026.
- Zakon o dobri upravi (ZDU – idejni osnutek, programski dokument).
- Ustava Republike Slovenije.
- Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah.
- Konvencija OZN o otrokovih pravicah.
- Beneška načela in Pariška načela (standard neodvisnih institucij).

2.2. Vključitev merljivih kriterijev (KPI) in scenarijev posledic

Če je v poglavju 2.1 postavljen temelj – **človek kot izhodišče odločitve** – mora država v naslednjem koraku zagotoviti, da se ta temelj prevede v **merljivo, primerljivo in preverljivo odločanje**. Tu nastopita v polni vlogi **Zakon o dobri upravi (krmilo)** in *AI Analitik javne oblasti* kot metodološko orodje.

Program kandidata izhaja iz stališča, da **brez merljivih kriterijev ni odgovornosti**, brez scenarijev pa **ni upravljanja tveganj**. Politična odločitev, ki ni podprta s KPI in scenarijsko analizo, je po svoji naravi improvizacija.

Merljivi kriteriji (KPI) kot pogoj legitimne odločitve

Vsaka zunanjepolitična odločitev mora biti pred sprejemom opremljena z omejenim, a jasnim naborom **ključnih kazalnikov uspešnosti (KPI)**, ki omogočajo:

- primerjavo alternativ,
- sprotno spremljanje učinkov,
- naknadno odgovornost odločevalcev.

V programu kandidata so KPI razdeljeni po vsebinskih sklopih iz poglavja 2.1:

Gospodarstvo: kazalniki sprememb v trgovinski menjavi, investicijski aktivnosti, zaznani predvidljivosti poslovnega okolja in javnofinančnih obremenitvah.

Varnost: kazalniki izpostavljenosti geopolitičnim tveganjem, stopnja institucionalne stabilnosti

in ocena dolgoročnih varnostnih bremen.

Pravo: stopnja pravne skladnosti z mednarodnimi obveznostmi, število potencialnih pravnih tveganj in jasnost pravne utemeljitve odločitve.

Družba: kazalniki zaupanja v institucije, družbene kohezije in legitimnosti odločitev.

Kultura in simbolni kapital: zaznana verodostojnost Slovenije v mednarodnem prostoru.

Človekove pravice / otrok: indikatorji dolgoročne stabilnosti okolja, v katerem odraščajo prihodnje generacije.

Ti kazalniki ne služijo “ocenjevanju politike”, temveč **zaščiti ljudi pred slabimi odločitvami**.

Scenariji posledic kot obvezni del presoje

Program kandidata zahteva, da se vsaka odločitev presoja najmanj skozi **tri osnovne scenarije**, pri čemer mora biti vsak scenarij opisan z vidika kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih posledic.

Scenarij A – Aktivno sodelovanje

Slovenija se pobudi pridruži in prevzame vidno vlogo. Presoja mora zajeti potencialne koristi (politični kapital, vpliv) in tveganja (pravno-varnostna izpostavljenost, gospodarske posledice).

Scenarij B – Pogojno oziroma omejeno sodelovanje

Slovenija sodeluje selektivno, pod jasno določenimi pogoji. Ta scenarij zahteva natančno opredelitev pogojev, meril izstopa in mehanizmov nadzora.

Scenarij C – Nevtralnost ali zavrnitev sodelovanja

Slovenija se pobudi ne pridruži. Presoja mora oceniti posledice za mednarodni položaj države, gospodarske in varnostne učinke ter notranjo legitimnost odločitve.

Ključno je, da **noben scenarij ni apriorno “pravilen”**. Pravilen je tisti, ki glede na KPI povzroči **najmanjšo skupno škodo in največjo dolgoročno korist za ljudi v Sloveniji**.

Čas kot del KPI in scenarijev

Program kandidata posebej poudarja, da je **čas sam po sebi človekovo-pravni dejavnik**. Odločitev, ki se danes zdi sprejemljiva, lahko čez nekaj let povzroči učinke, ki jih ne bo več mogoče popraviti. Zato morajo KPI in scenariji vključevati časovno dimenzijo ter opozorilne pragove, pri katerih je potrebna revizija odločitve.

Odgovornost in sledljivost

Vključitev KPI in scenarijev pomeni tudi jasno razmejitev odgovornosti:

- kdo je pripravil analizo,
- na katerih podatkih temelji,
- kdo je odločitev sprejel,
- po katerih kriterijih se bo odločitev naknadno presojala.

Program kandidata zavrača prakso, v kateri se politične odločitve sprejemajo brez sledljivosti in se posledice kasneje pripisujejo “spremenjenim okoliščinam”.

Programski sklep

Nadkonvencija določa, **kam mora država iti**. ZDU in KPI določajo, **kako se tja pride**. Scenariji pa omogočajo, da se država zaveda, **kaj se zgodi, če izbere napačno pot**.

Odločanje brez meril ni vodenje. Vodenje brez scenarijev pa ni odgovorno.

Viri in referenčni okvir

- Derganc, F.: *Ko država gre predaleč – Kandidat za Varuha brez zaslišanja*, Modro poslovanje, 2025/2026.
- Zakon o dobri upravi (ZDU – idejni osnutek).
- Ustava Republike Slovenije.
- OECD: *Better Regulation Practices*.
- Evropska komisija: *Impact Assessment Guidelines*.
- Konvencija OZN o otrokovih pravicah.

2.3. Transparentna, vključujoča odločitev

Odločitev, ki temelji na analizi vplivov (2.1) in na merljivih kriterijih ter scenarijih posledic (2.2), še ni legitimna, če ni sprejeta **transparentno in vključujoče**. Program kandidata izhaja iz stališča, da se demokratična legitimnost ne zaključi pri pravilnem izračunu, temveč pri **razumljivem, javno pojasnjemem in odgovorno sprejetem odločanju**.

Nadkonvencija kot kompas določa, da mora država delovati v korist človeka.

ZDU kot krmilo pa zahteva, da je pot do odločitve pregledna, sledljiva in odprta za preverjanje.

Transparentnost kot pogoj zaupanja

Program kandidata zahteva, da so ključni elementi odločitve javno dostopni:

- izhodišča in cilji odločitve,
- uporabljeni KPI in scenariji,
- povzetek ugotovljenih tveganj in koristi,
- razlogi, zakaj je bil izbran konkreten scenarij.

Transparentnost ne pomeni razkrivanja vseh notranjih razprav, temveč **razkritje bistva**, ki omogoča javnosti razumeti, *zakaj* je bila odločitev sprejeta in *kakšne posledice* se pričakujejo. Odločitev, ki je formalno zakonita, a nepojasnjena, dolgoročno izgubi legitimnost.

Vključevanje kot mehanizem kakovosti

Vključujoča odločitev ni ovira učinkovitosti, temveč **mehanizem zmanjševanja tveganj**.

Program kandidata zato zahteva, da se v postopku odločanja vključijo:

- strokovna javnost (pravo, varnost, ekonomija),
- relevantni deležniki (gospodarstvo, civilna družba),
- institucije nadzora in varovanja človekovih pravic.

Vključevanje ne pomeni referendumu o vsaki odločitvi, temveč strukturirano in časovno omejeno preverjanje, ali so bila upoštevana vsa bistvena tveganja.

Vloga Državnega zbora in javne razprave

Program kandidata izrecno poudarja vlogo Državnega zbora kot prostora demokratične legitimacije. Pri strateških zunanjepolitičnih odločitvah mora biti omogočena:

- vsebinska razprava,
- postavljanje vprašanj Vladi,
- javna obrazložitev stališč.

Odločitev, ki se sprejme brez vsebinske razprave, morda ni protiustavna, je pa **demokratično šibka**.

Razumljivost kot del transparentnosti

Poseben poudarek programa je na razumljivosti. Odločitev mora biti pojasnjena v jeziku, ki ga razume povprečen državljan, ne le pravni ali diplomatski stroki. Če ljudje ne razumejo odločitve, je ne morejo ponotranjiti kot legitimno.

Otrok kot lakmusov papir odločanja

V skladu z Nadkonvencijo program kandidata zahteva, da se transparentnost in vključevanje presojata tudi z vidika otrok (otrok, kot indikator vseh politik) in prihodnjih generacij. Če odločitev ni pojasnjena danes, bodo posledice jutri nosili tisti, ki pri odločitvi niso imeli glasu.

Odgovornost in naknadna presoja

Transparentna odločitev vključuje tudi zavezo k **naknadni presoji učinkov**:

- ali so se napovedani učinki uresničili,
- ali so se tveganja materializirala,
- ali je potrebna revizija odločitve.

Program kandidata zavrača prakso, po kateri se odločitve sprejemajo brez naknadne odgovornosti.

Programski sklep

Transparentnost in vključevanje nista dodatka k odločitvi, temveč **njena sestavna dela**.

Država, ki odloča za ljudi, mora odločati **pred ljudmi**.

Le tako kompas in krmilo delujeta v isti smeri.

Viri in referenčni okvir

- Derganc, F.: *Ko država gre predaleč – Kandidat za Varuha brez zaslišanja*, Modro poslovanje, 2025/2026.
- Zakon o dobri upravi (ZDU – idejni osnutek).
- Ustava Republike Slovenije.
- EU Charter of Fundamental Rights, čl. 41 (pravica do dobre uprave).
- OECD: *Open Government Principles*.

Zaključek: Odločitev ne sme biti “po navadi” — mora biti premišljena

Slovenija se v obravnavani zadevi ne sooča zgolj z vprašanjem, ali bo sodelovala v določeni mednarodni pobudi, temveč z vprašanjem, **kako kot država sprejema odločitve**, kadar so v igri dolgoročne posledice za ljudi. Odločanje »po navadi«, po inerciji ali po političnem zgledu večjih držav, ni več sprejemljivo v času, ko so tveganja kompleksna, posledice pa pogosto nepovratne.

Program kandidata izhaja iz jasnega načela:

Nadkonvencija je kompas, ki določa vrednostno smer delovanja države — varovanje človekovega dostojanstva, pravic in prihodnosti.

Zakon o dobri upravi (ZDU) je **krmilo**, ki omogoča, da se ta smer udejanja v konkretnih, preverljivih in odgovorno sprejetih odločitvah.

Če država odloča brez analize vplivov na človeka, brez merljivih kriterijev in brez scenarijev posledic, ne deluje strateško, temveč impulzivno. Če odloča brez transparentnosti in vključevanja, ne izgublja le zaupanja ljudi, temveč tudi legitimnost lastnih institucij.

Premišljena odločitev pomeni, da Vlada:

- najprej razume učinke odločitve na ljudi,
- nato primerja alternative s pomočjo meril in scenarijev,
- odločitev sprejme pregledno in odgovorno,
- ter prevzame tudi odgovornost za njene posledice.

Takšno odločanje ni počasnejše, temveč **varnejše**. Ni manj politično, temveč **bolj državotvorno**. In predvsem — je edino odločanje, ki je dolgoročno skladno z interesi ljudi, ki jim država služi.

Odločitev, ki je sprejeta premišljeno, je lahko tudi težka. A le premišljena odločitev je tista, ki jo je mogoče pojasniti, braniti in – če se izkaže za potrebno – tudi popraviti.

To ni vprašanje politične pripadnosti.

To je vprašanje **kakovosti države**.

In kako bi se torej morala odločiti Vlada Republike Slovenije?

Odgovor »programa kandidata« oz. »Al analitika javne oblasti« ni v tem, da bi Vladi predpisal en sam “pravilen” zunanjepolitični odgovor.

Tak pristop bi bil v nasprotju z načelom odgovorne izvršilne oblasti. Ključno vprašanje zato ni **katera odločitev je pravilna, temveč ali je bila odločitev sprejeta na način, ki je skladen z vrednotami, pravili in odgovornostjo države do ljudi.**

Vlada Republike Slovenije bi se morala odločiti **na podlagi premišljenega, dokumentiranega in preverljivega procesa**, ki ga je mogoče javno pojasniti in strokovno braniti.

Prvi korak: odločitev mora temeljiti na človeku

Izhodišče mora biti učinek na ljudi v Sloveniji. Ne politična simbolika, ne zunanji pritiski in ne diplomatski avtomatizem. Če analiza pokaže, da katerakoli možnost – sodelovanje, pogojno

sodelovanje ali nevtralnost – dolgoročno ustvarja nesorazmerna tveganja za varnost, pravno stabilnost, socialno kohezijo ali prihodnje generacije, potem taka možnost ne more biti izbrana, ne glede na njen politični ali medijski privlak.

To ni vprašanje poguma ali oportunizma, temveč **odgovornosti**.

Drugi korak: odločitev mora biti utemeljena z merili in scenariji

Vlada bi morala svojo odločitev sprejeti šele po tem, ko so:

- jasno opredeljeni ključni KPI,
- primerjani alternativni scenariji,
- ovrednotena tveganja in koristi vsake možnosti,
- ter določeni pogoji, pod katerimi bi bila odločitev revidirana.

Odločitev brez teh elementov ni strateška odločitev, temveč stava na srečo.

Tretji korak: odločitev mora biti transparentno pojasnjena

Ne glede na to, katera možnost je izbrana, mora biti javnosti pojasnjeno:

- zakaj je bila izbrana prav ta pot,
- katera tveganja so bila prepoznana,
- zakaj so bila ocenjena kot sprejemljiva ali nesprejemljiva,
- in kako bo država spremljala učinke odločitve.

Vlada, ki ne zna ali ne želi pojasniti svojih odločitev, ne deluje v polnem duhu demokracije.

Četrti korak: odločitev mora ostati odprta za revizijo

Premišljena odločitev ni togost. Ravno nasprotno. Program kandidata zahteva, da Vlada vnaprej določi:

- kazalnike, ki bodo pokazali, ali se odločitev izkaže za napačno,
- časovne mejnike za ponovno presojo,
- in mehanizme, s katerimi lahko odločitev prilagodi ali spremeni.

Vztrajanje pri napačni odločitvi ni stabilnost, temveč negacija odgovornosti.

Končno merilo: otrok in prihodnje generacije

V skladu z Nadkonvencijo mora Vlada svojo odločitev presoditi še skozi zadnje, a ključno vprašanje:

Ali ta odločitev prispeva k bolj varnemu, predvidljivemu in stabilnemu svetu, v katerem bodo živeli naši otroci?

Če na to vprašanje ni mogoče odgovoriti pritrdilno in utemeljeno, potem odločitev – ne glede na politične okoliščine – ni skladna z dolgoročnim interesom države.

Sklep

Vlada Republike Slovenije se mora odločiti **ne po navadi**, ne po refleksu in ne po tujih vzorcih, temveč **po postopku**, ki je vreden zaupanja ljudi.

Nadkonvencija daje smer. ZDU8 (idejni osnutek Zakona o dobri upravi, ki ga je pripravil avtor mag. Franc Derganc – operacionalizira 3. člen Zakona o varuhu za človekove pravice in 41. člen Listine EU o temeljnih pravicah) **omogoča upravljanje**.

AI Analitik javne oblasti preprečuje, da bi država odločala na pamet.

Takšna odločitev je morda manj spektakularna, a je edina, ki jo je mogoče dolgoročno zagovarjati kot odločitev **v imenu ljudi in za prihodnost države**.

Dobre povezave:

1. [AI analitik javne oblasti](#) – preverite ga.
2. [Obvestilo za javnost o vloženi ustavni pritožbi v zvezi s postopkom imenovanja Varuha za človekove pravice 2025/2026](#)

p.s. Ta članek je del javno objavljenih programskih in vsebinskih prispevkov, nastalih v okviru kandidature za Varuha človekovih pravic Republike Slovenije v postopku 2025/2026. Program kandidata v postopku ni bil vsebinsko obravnavan niti javno predstavljen. Kandidatura se je zaključila z vložitvijo ustavne pritožbe na Ustavno sodišče Republike Slovenije dne 19. 1. 2026.